

עניני עולם הבא, שיכ"י כל אכילה ושתי' והילוכו מוכנים לזרכי
מזרח והכל לשם יתצרך, ועל ידי זה נתאחד הכל ^{זח}.

תוס' ג' ד"ה שתי גזזטרות וכו'. לריך עיון מ"ש מזח היוצא
מן הכותל דפליגו רבי ורבנן לעיל ח' ע"א אי אמרינן
שדי נופו דתר עיקרו או לא אכל לכ"ע הוה חייב אע"ג דלית ביה
מחילות ולריך ישוב ק"ת וחינו לסברת הרשב"א דתוס' ד' ע"ג
ד"ה צאילן דשדי נופו לעשות רשות היחיד ע"ש וק"ל. ועיון מ"ש
ע"ג תוד"ה הם העלו וכו'.

תוס' ד' ד"ה כי היכי וכו' וקשה דהא מסיק לעיל דמנח להו
אחודן וכו'. לשיטת תוס' לעיל [ל"ה ע"א ד"ה אטעני]
בפירוש אטעני, אין זה מוכרח שהניחו הקרשים אחודן, שזכו
דבר קשה להניח משא כל כך בעוצי אמה, ועוצ להניחם ברחנן,
ואז יניחו בריחב אמה וחצי אמה, והא דקאמר [לעיל שם]
מי סברת קרשים אפיתייכו וכו', היינו לפי סלקא דעתך, אכל
לבתר דמסיק איכא למימר שהניחן ברחנן, ואפילו הכי הוה רשות
הרבים באטעני. ומה שהקשה הש"ס לקמן באמחא ופלאג סגי,
לשיטת תוס' אין מן האורך לפרש כפירש"י להניחן בתוך העגלות
על חודן, כי אם אגבי העגלות, ולמה לי שיניחו כל אורך הקרשים
ברוחב העגלות, אם יאלו הקרשים מכל זד חצי אמה אין צרך
כלום, ואפילו הכי משני דלא לידדו, וכיון שכן תוס' לשיטתייכו
לא קשה מידי, רק לשיטת רש"י שפיר הקשו.

מיהו יש ליישב גם פירש"י, הנה לכאורה מוכח דסגי בחצי אמה
דלא לידחקו קרשים, שהרי צעי הש"ס לעיל בסלקא דעתך
לומר דהי מונחין לרחנן, ולא הי רק חצי אמה פנוי, ועל כרחך
לא פליגי, אלא שכך גזר חכמתו יתצרך להניחם אחודן, ולא
מטעם דחק, ומה שהקשו הרי למסקנא הניחו אחודן, היינו לבתר
שזיה בן הש"ית שיניחו אחודן, אכל הנשיאים המתנדבים העגלות
לא ידעו מזה, ושפטו דעתן אולי ירלו הלויס להניח הקרשים
אפיתייכו דהכי עדיף עפי, על כן עשו אותן רחב, ודוק.

תוס' ד' ד"ה מסייע לי לר"י וכו' אי"נ מיתורא דמתני' שמעינן
דמטערפין לארצעה וכו'. הרשב"א ז"ל [ד"ה מביע]
הביא צ"ס הירושלמי [דפרקין כ"ג] דדוקא שהעומד מרובה על
הפרוץ, ושפט הרשב"א ז"ל הטעם דכיון דלא חזי להשתמש על גב
הצור מפני החלל, רק על ידי דף שמיני עליו, כדאיחא צעירובין
ע"ה ע"א, אם כן צעינן דופן עבה שלא תשבר ^ה, ומציא ז"ל לשון
הירושלמי וז"ל, אמר ר' יוחנן העומד והחלל מטערפין דר', והוא
שיכ"י העומד רבה על החלל, ר' זעירא צעי עד שיכ"י עומד
שצבאן ועומד שכאן רבה, אמר ר' יוסא פשיטא לר' זעירא שאין
עומד מלד אחד ^{הא} מטערף, פשיטא לר' שיכ"י ^{הב} עומד מלד אחד
רבה, לא לורכא דלא אפילו עומד השני, עכ"ל הירושלמי. ובתב
הרשב"א שיש בו טעות סופר.

ולי נראה דהכי פירוש, דהנה יש לתת צ' טעמים דצעינן עומד
מרובה על הפרוץ, הא' כפשוטו דאם אינו מרובה אזי בטל
העומד נגד הפרוץ והוה ככולו חלל ולא חזי לאטרופי, וטעם הב'

ברייחות אהדדי כלל. ולורך גם הזה נ"ל, מי כעמך ישראל גוי
אחד צארץ, ומעולם לא נתחלקו ולא יתחלקו ישראל צעיקר
אמונתם הם ושלום, אך לריך שמירה יתירה שיכ"י שלום זה עם
זה בדברים שבין אדם לחברו, וכל עבודה זרה של ירבעם וכל
מלכי ישראל לא הי אלא מפני קנאת איש מרעבו במלכות בית
דוד, אכל אם היחידים קשורים זה בזה לא נחוש שיתחלקו לכתות
הם ושלום, ועל כן כל קרש הי לריך צריח להדקו עם חברו, אכל
הכתלים זה עם זה לא לריכו הידוק, אלא עצמת אחת מהדקם ^{זו}.

דף צ"ט עמוד א': [וגדולה חכמה שנאמרה בעליונות יותר
ממה שנאמרה בתחתונות].

והיינו עפ"י מש"כ בשל"ה [סו"פ תרומה ד"ה ופניהם] דיריעות
תחתונות חמש נגד חמש, רומח ללוחות הי דברות נגד הי, ועליונות
שש נגד חמש, היינו ששה סדרי משנה יולא מחמשה חומשי תורה
עיי"ש. והנה בעליונות רומחים לתורה שצ"פ שיש בה חכמה לב
יותר מבתחתונות, אך אחר שגמר סברתו ויגע הרבה ומלא האמת
בכוונת הקרא וכיוון ההלכה אל האמת, אין ניכר עומק החכמה
והיגיעה רבה שגיע עד שמלא כל זה, כמו מלאכת יריעה
העליונות לא הי ניכר חכמה לב שבהם יותר מבתחתונות, ואדרבא
נראה כאילו התחתונות חשובות יותר ^{זו}.

דאילו בתחתונות כתיב וכל אשה חכמה לב ציד"י ע"ו ואילו
בעליונות כתיב וכל הנשים אשר נשא לבן אותה בחכמה
ע"ו את העזים ותניא משום ר' נחמ"י שטוף בעזים וע"ו מן
העזים. נראה לי דודאי אם אדם מקדש עצמו בפרישות מותרות
עולם הזה והתצודד עצמו מלהתחבר עם אנשי דורו, אין נחת
רוח להקצ"ה ממנו כל כך, וכן מצינו אפילו בצדיקים הראשונים
ובנביאים, שמכיון שקראו חגר על אנשי דורם כמו אליהו שאמר
קנא קנאתי כי עזבו ברייתך [מלכים א' י"ט י'], השיב לו הקצ"ה
ואת אלישע בן שפט חמשה לגביא תחתך [שם שם ע"ז], כי
עיקר כוונת חפלו של הקצ"ה שיכ"י הצדיק של הדור מעורב דעתו
עם צני דורו וידריכם וילמדם דרך הי, ומה שיוכל להקדם בדרך
טוב יתקן. הנה ידוע דיריעות התחתונות של המשכן, מרמזים
על דברים עליונים על מעשה מרכבה, תכלת וארגמן ושש וחולעת
שני, והיא ידוע להמשכילים, והעליונות היינו אוכל של יריעות
עזים הם מרמזים על התנהגות עולם הזה, שנאמר [ישעי' י"ג
כ"ה] ושמעירם ירקדו שמה.

והנה מי שהי עומד צפנים המשכן תחת יריעות תכלת וארגמן
ושש וחולעת שני, הי זוכה להדברים המקודשים העליונים,
אכל מי שהי עומד צחקן הי רואה את האוכל היינו יריעות
העזים שהוא התנהגות של עולם הזה, וזה החכמה העליונה
שנאמרה בעליונות להתנהג עצמו בצרכי אדם ולהתעבר עם
הצריחות, ושיכ"י זוכה למדריגה זו, ואז לא לריכה חכמה גדולה
וסיעתא מן שמיא, וזה הי חפץ הקצ"ה צעשיית המשכן על ידי
היריעות העליונות והתחתונות, שידבק האדם עולם הזה עם
עניני עולם הבא לזירוף אחד, להמשיך כל לרכי עולם הזה ללורך

(לו) חת"ס עה"ת שמות צ' קכ"ג ד"ה והברית.

(לז) דרשות ח"ב דף ת"ז טור ג' ד"ה ויקחו.

(לח) תומ"ג פ' תרומה ד"ה ויקחו (השני).

(לט) מכאן עד ד"ה אי נמי מיתורא — מכתי"ק.

(מ) עיון ח' הרשב"א לעיל ח' ע"א ד"ה רחבה.

(מא) תיבה זו לא מופיעה ברשב"א בדפוסים שבידנו, אבל
היא מופיעה בירושלמי שלפנינו.

(מב) זו היא גירסת קרבן העדה, ופני משה גרים „שאינ".